

Пролетарии от всички страни, съединявайте се!

БОРБА

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП.

ОНС И ОК НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ
Велико Търново

Година XXXV

1977

СЕПТЕМВРИ

29

Четвъртък

Вестникът е основан
през 1942 година

брой 115 (3950)

Цена 3 стотинки

Празници на дружбата

Завчера във Велико Търново пристигна група от Полтавска област, в чийто състав бяха включени ветерани от Отечествената война и първенци в социалистическото съревнование за първата година на десетата петилетка.

По повод пребиваването на съветските приятели и в чест на 60-годишния юбилей на Великия октомври в салона на Профсъюзния дом на културата се състоя среща на дружбата. Пионери поднесоха на гостите цветя (на снимката). Приветствени слова произнесе председателят на градския съвет на борбата против фашизма и капитализма Стефан Цонев и председателят на градския комитет за българо-съветска дружба Белко Димов, секретар на градския комитет на БКП. От името на полтавчани отговориха героите на Съветския съюз Леонтий Петрович Гушченко и ръководителката на групата Нина Димитриевна Ишченко, отговорен секретар на областното отделение на Украинското дружество за културни връзки с чужбина. Беше излъчена концертна програма.

Вчера съветските първенци, съобразно своите професии, посетиха Завода за телферни електродвигатели, където се състоя вълнуващ митинг на дружбата, мекелния завод „Победа“, първостепенната окръжна болница „Д-р Стефан Черкезов“, Окръжната станция на съобщенията и други сродни на техните приятелски обекти. Ветераните имаха среща със свои другари по оръжие в Клуба на борбата против фашизма и капитализма.

Веселин ДОЛЧИНКОВ

Снимка Иван ДИМИТРОВ

60 ударни дни в чест на Великия октомври

ПЛОДОНОСНА ЕСЕН

Пълна мобилизация на силите
в АПК — Свищов • Делът на
бригадирите • Графиците се изпълняват ритмично

Плодоносната есен дойде в Дунавската равнина с тих напоятелен дъжд. Той предизвика и радостни, и тревожни възбуждения сред ръководителите на стопанствата на АПК „Дунав“. Времето е благоприятно за сента на есенните, която вече започна, но същевременно то създаде затруднения в прибирането на реколтата.

В тези напрегнати дни не стихва трудовата надпревара сред селскостопанските труженици от комплекса, при съединили се към призова за превръщане на дните до Великия октомврийска социалистическа революция в удача. Създадена е здрава организация за мобилизиране силите на трудолюбивото население и на наличната техника в брането на царевича та, захарното цвекло, гроздето, домати и другите култури.

В помощ на стопанствата са над хиляда бригадири — студенти от ВФСИ „Д. А. Ценов“ — Свищов, средношколци от СПГ „Алеко Константинов“. Те вземат активно участие предимно в брането на домати, пипер и царевица. Ръководствата на клоновите стопанства са доволни от работата на бригадирите, които съзнателно и ентусиазирано се включват в съревнованието за сръчно и качествено прибиране на плодовете и зеленчуците, на другите култури.

До 23 септември от 35 000 декара царевича за зърно са прибрани 10 700 дека. Ритмично изпълняват своите графици всички стопанства. Между механизирани отряди на челно място в съревнованието е първи отряд с отговорник Димитър Николов от клоново стопанство — Свищов. Средно за деня, той прибира царевича за зърно от 140 дека и получава по 126 тона зърно. Първенец механизатор е Иван Илиев от първи механизирани отряд, който прибира среднодневно по 23 тона царевича.

Прибрана е вече половината реколта от домати. Найголеми постижения тук има

бригадата на Георги Начев от клоново стопанство „Сувата“, филиал Хаджидимитрово, изпълнила своя план над 60 на сто. Добри успехи отчитат и работниците от втори зеленчуков участък в клоново стопанство — Свищов, филиал Б. Сливов, с ръководител Иван Петков, а званото на Труфанка Андреева е изпълнило плана си за брането на домати 84 на сто.

Стопанствата ритмично изпълняват своите графици за вземане и предаване на захарното цвекло. Възможностите за масово вземане са ограничени, но със захлаждането на времето темповете ще бъдат ускорени.

На челно място между комбайнерите, извадили най-много захарно цвекло, са комбайнерът Тодор Георгиев и обривачът Иван Ламбев от Горна Студена.

Засега в АПК „Дунав“ е изпълнен планът за пипер като се очакват надпланово още 300 тона. Тук заслужават похвала зеленчукопроизводителите от клоново стопанство — Свищов, предали 720 тона пипер при план 525.

Проблемно е обаче изпълнението на плана за гроздето, както за износ, също така и за преработка. Падналите частични градушки и други неблагоприятни климатични условия се отразиха зле върху доливите. Въпреки това брането на гроздето за износ продължава в Горна Студена, Свищов и Морава. Предвидени са и първите количества грозде от винения сорт „Ркацители“.

Започна прибирането и на соята. И тази година АПК и от делните клонови стопанства изпитват затруднения, поради недостиг на транспортни средства. Но при създадена добра организация и дисциплина както сред селскостопанските труженици, също така и в студентските и средношколските бригади има реални възможности за сръчно и качествено прибиране на реколтата.

Иван КУЛИНСКИ

Сентбата започна

Преди няколко дни започна сентбата на есенниците във второ отраслово полско предприятие в Ресен. Досега са засети 1600 декара ечемик. Само механизаторът Георги Маринов е засял 1000 декара в Никоп.

Усилено се освобождават площите от царевича и за харното цвекло. Агрегатните

групи за прибиране на царевича в Ресен, Полски Сенов и Сашево са на удължен работен ден — машините спират към 23—24 часа.

Полагат се усилия сента да завърши до 20 октомври.

Атанас ПОПОВ

Предсрочно

С активното си участие в социалистическото съревнование „60-ударни дни в чест на Великия октомври“ колективът на комбината за услуги „Хр. Камбуров“ — Велико Търново изпълни деветмесечната си производствена програма и ще реализира надпланова продукция за 68 000 ле-

ва. Едновременно с това комбинатът изпълни годишния си план за износ.

Колективите за производство на търновска керамика, „Ситопечат“, „Кожухарски услуги“, и „Репаратура — куфар-чанти“ вече изпълниха и годишните си планове. (Соб. инф.)

СЪВМЕСТНА СЕСИЯ

Вчера сутринта в салона на Профсъюзния дом във Велико Търново се състоя десетата редовна сесия на градския народен съвет съвместно с пленума на ГК на Отечествения фронт. В работата на сесията взеха участие другарите Никола Василев, първи секретар на ОК на БКП, и Димитър Цуров, председател на Окръжния народен съвет.

Доклад за изпълнението на благоустройствената програма на ГНС и проблемите по хигиенизирането и благоустрояването на Велико Търново прочете заместник-председателят на градския народен съвет Драгин Драгнев. Отчет за дейността на постоянната комисия по архитектура и благоустрояване към ГНС направи инж. Димо Минчев, председател на комисията, а инж. Атанас Атанасов и инж. Стефан Йонков информираха присъстващите на сесията за реконструкцията на водопроводната мрежа във Велико Търново и състоянието и готовността на износ „Йовковци“.

По докладите и информацията станала обикновена разскази. Изказалите се съветници и ръководители на предприятия Марин Гайнуров, арх. Иван Чолаков, Стоян Вандев, Антон Труфев, Йордан Каленов, Димитър Костов, Никола Ковачев и Йордан Станев разгледаха проблемите за участието на цялата обществена в благоустрояването и хигиенизирането на Велико Търново. Те засегнаха и въпроси, отнасящи се до съвместната дейност на съветниците, комитетите на Отечествения фронт и службите на градския народен

съвет за решаване на важни въпроси от благоустройствен характер.

Обстойно изказване по разглежданите въпроси направи другарят Никола Василев. Той отбеляза постигнатите успехи в благоустрояването на града и по-подробно се спира на това, което още не е направено. Той препоръча да се разшири съвместната дейност на ГНС с кварталните комитети на Отечествения фронт, по благоустрояването и хигиенизирането, с обществени организации и ръководствата на предприятията.

Пенка ВЛАДОВА

Има основание за тревога

И през август планът за строително-монтажните работи на Завода за строително стъкло — Елена не е изпълнен • За какво говорят закъсненията за работа от 10 до 40 минути • След 5 октомври — нови мероприятия за преодоляване на изоставането

Има ли основание за тревога — подобен въпрос винаги се задава със загриженост през решаващите месеци на всеки пусков обект. Но с двойно по-голяма загриженост той трябва да бъде от правен сега към инвеститори и изпълнителите на Завода за строително стъкло, защото неотдавнашната проверка дава сериозни основания за тревога.

Причини много, но една е основната — поради недостатъчната координация в работата на подизпълнителите от страна на генералния директор на Строително-монтажния комбинат във Велико Търново не е осигурено изпълнението на утвърдената за обекта комплексна пускова програма. Прави впечатление, че не са анализирани допуснатите закъснения и не са определени режими, срокове и отговорности за изпълнение на поставените задачи, свързани със завършването на новите производствени мощности. Това от своя страна води до несъздаването на благоприятна обстановка за преодоляване на изоставането и мобилизирането на всички сили и ресурси за успешното приключване на строително-монтажните работи. И затова не случайно само до края на септември месечният изпълнител е реализирал едва 36,5 на сто от годишната си задача, а само за август — около 40 на сто. Тридесет и две на сто от доставеното оборудване още не е монтирано. Основната причина

пак е в главния изпълнител, защото има незавършени строителни работи в редица цехове и подобекти.

Всезвестно е, че за успехите или неуспехите на всеки колектив дава много трудната и тежката дисциплина. Азбучна истина, която се знае от всеки, но какво ще каже ръководството за един ден, в който 14 работника отсъстваха без причина, трима закъсняха с 10 минути, 14 — с 15 минути, двама — с 30 и 18 души закъсняха с 40 минути... Явно е, че контролът не е достатъчен, че трябва да се предприеме нещо, което да пресече подобни прояви.

Не биха завършили монтажните работи в парокотелната цехова, специалистите от асансьорно-монтажно управление не работят по монтажа на дната асансьора в подобект „Материално отделение“, не са завършили монтажните работи по В и К на всички подобекти от предприятия „Монтажни инсталации“ към СМК. Не изпълнява в срок и по график задълженията си и Електромонтажно управление във Велико Търново. И тук причините не са нови — неизпълнение в срок на строително-монтажните работи, забавяне на доставките на отделни съоръжения, несвоевременно изграждане на пещта и др. Инвеститори не биха достатъчно над 100 машини и съоръжения, част от които са вносни.

В заключение трябва да подчертаем, че е предимно състоянието на подобекти от решаващо значение за осигуряването на нормални условия за по-нататъшния ход на останалите строително-монтажни работи. Въпреки че централната разпределителна подстанция, мажутното стопанство, парокотелната компресорна и отделение, помпено-водоснабдяване, жп колоновете и др. са почти завършени, главният изпълнител и инвеститори не предприемат сериозни мерки за тяхното довършване. А несвоевременното им въвеждане не дава възможност да се осигури нормалното изграждане на обекта с електроенергия, пара, вода за извършване на пробни изпитания и други довърш-

телни неща не се създават добри предпоставки за подготвяне на строителната площадка за работа при зимни условия, когато фактически ще приключат много строителни и довършителни работи.

След проверката на ОКДНК генералният директор на СМК се задължава съвместно с инвеститора да преразгледа комплексната пускова програма и да изготвят графици с определени срокове и отговорности за последователно завършване и предаване на подобектите и обектите като цяло. Тук трябва да намерят своето място и останалите органи и организации, които имат отношение към трудова и производствена дисциплина, към бъдещата дейност на завода.

Стоян СТОЙЧЕВ
гл. контролор при ОКДНК
Михаил МАНОЛОВ
от в. „Борба“

НАРОДЕН КОНТРОЛ

На 3 стр.

Защо се стига до преразходи в животновъдството

Направено ли е всичко за безопасна и сигурна движение на моторните превозни средства

Проверка по писмо на читател

ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА ЕЛЕНСКИЯ КРАЙ

През последните години, претворяйки в живота Априлската линия на Партията, трудещите се от Еленския край постигнаха големи успехи. В град Елена израснаха съвременни предприятия, които осигуряват вече 3 на сто от промишлената продукция на окръга. Градът и районът се свързва с единната железопътна мрежа на страната. Сега тук в решаващата фаза, пред завършване е един от големите обекти на седмата петилетка — Заводът за стъкло. Еленският АПК е утвърждава със своето високопланинско животновъдство.

Вчера следобед първият секретар на Окръжния комитет на БКП Никола Василев посети Завода за стъкло. На строителната площадка той води разговор с ръководството по хода на строително-монтажните работи. Другарят Василев обръна внимание на необходимостта да се повиши високотелността към конкретността в работата на подизпълнителите и строго да се следва осъществяването на програмата за набиране и подготовка на изпълнителски кадри.

Вечерта в салона на читалището първи секретар на ОК на БКП се среща с ко-

мунистите, сдружените земеделци и безпартийния актив на град Елена. Първият секретар на ГК на БКП Димитър Димитров направи отчет за резултатите от социалистическото съревнование по изпълнение решенията на Единна селска партийна конгрес и обещаващата в чест на 60-годишнината на Великия октомври. Той изтъкна, че колективите на промишлените предприятия в града за осеммесечие са изпълнили всички качествени показатели на плана и с успех ще приключат 1977 година. Другарят Димитров се спира на някои нерешени въпроси, свързани с развитието на града и района.

Другарят Никола Василев оцени положително усилията на трудещите се тук, които с конкретни инициативи застава на чело в борбата за претоворване в дела стратегическия девиз на седмата петилетка за ефективност и качество, за достойно посрещане на юбилея на Великия октомври.

Първият секретар на ОК на БКП запозна присъстващите с проблемите, които решава окръгът и с успехите на трудещите се в изпълнение на стопанските и политически задачи. Той посочи, че

сега дисциплината, конкретността в работата и отговорността на всеки и за всичко са решаващи за образцово изпълнение на задачите. В тази връзка другарят Василев подчерта изискването за решително подобряване на стила и метода на работата на партийните, държавните и стопанските органи и организации, за подобряване индивидуалната работа с хората, за да се използват все по-пълно порасналите възможности на нашата икономика.

На срещата бяха повдигнати редица въпроси, свързани с развитието на града и района по решаването на които другарят Василев направи конкретни препоръки.

Подобни срещи се състояха снощи в Буйновци с участието на председателя на ОНС Димитър Цуров, в Дрен — с Николай Пашов, секретар на ОК на БКП, в Руховци — с Иван Златев, председател на ОС на БПС, в Шилковци — с Георги Димитров, първи зам.-председател на ОНС, в Яковци — с Николай Панайотов, зам.-председател на ОНС и в Блъсковци — с Руси Димитров, зам. отдел на ОК на БКП.

Иван КОЛЕВ

НЕИЗЧЕРПАЕМА СЪКРОВИЩНИЦА

От 15 септември до 30 октомври — преглед на резултатите от приложението на съветския член опит. ● Още по-масово да се включат всички колективи ● За успехите ще се съ и по конкретните резултати

В дните на постоянно нарастващата трудова и политическа активност в окръга в чест на славния 60-годишен юбилей от Великата октомврийска социалистическа революция голямо значение и смисъл придобива въпросът за масовото приложение на чуждия съветски опит. Защото няма предпоставки, в което да не се работи със съветска техника или технология. От тази съкровищница ние черпим опит, умения и навики за овладяване сложното производство на изкуствените шапелни влакна, електронизирани слителната техника, мощните дизелови локомотиви, новите прогресивни методи в строителството.

Трудовите колективи от окръга масово изучават и прилагат съветските начини и инициативи. Единадесет предприятия внедряват комплексната система за управление на качеството. Широко известни са големите постижения на многомашиноните от фабрика „Васил Мавриков“ във Велико Търново. Масово се прилага многомашиноното обслужване и във фабрика „Рекорд“ в Горна Оряховица. Седем бригади от строителството работят по начина на знания съветски строител Николай Злобин. Те предават обектите от 30 до 50 дни предсрочно и при добро качество. Над 400 първенци, орденосъци и преки ръководители по примера на Степан Витченко са наставници. В железопътния транспорт се прилага опитът на гара Люблино и транспортните ра-

ботници от град Одеса.

Непрекъснато развиващите се братски връзки и дружба с трудежите се от Полтавска област са прекрасна възможност и мощен стимул за непосредствено изучаване и бързо прилагане на чуждия съветски опит. Най-ярък пример за това са взаимната размяна на специалисти, първенци и членове в труда, сключените договори за социалистическо съревнование и взаимопомощ.

Окръжният съвет на профсъюзите и Окръжния комитет на ДКМС, като оценяват голямото значение на изучаването и масовото прилагане на чуждия съветски опит, обявиха дните от 15 септември до 30 октомври за дни, през които да се проведе преглед и направи оценка на до сегашните резултати от приложението на съветските начини и инициативи.

В бригади и цехове с участието на стопанското ръководство и активната помощ на профсъюзната и комсомолската организация следва да се направи оценка на досегашните резултати и съобразно условията и задачите да се определи за кои начини и инициативи има най-добра почва за прилагане. Ще бъде недостатък обаче колективите само да се запознаят със същността на начините и да приемат обещание, че ще работят по тях. Оценка за тази дейност трябва да се прави не само по броя на включените се в един или друг начин и инициатива, а преди всичко от реализираните конкретни резултати.

По-голямо внимание следва да се отдели и по-широко да се приложат комплексната система за управление на качеството, опитът на Николай Злобин, многомашиноното обслужване, наставническото движение и починът на знатната доячка Лейда Йеланс.

С активното участие на профкомитетите още по-пълно приложението следва да намери инициативата на колективна комбина „Сердика“ във Велико Търново за предсрочно изпълнение на плана за износ за СССР при високо качество.

Окръжният съвет на профсъюзите е уверен, че през дните на прегледа ще възникнат и други инициативи, ще се проведат интересни мероприятия, които ще доведат до още по-широко и задълбочено изучаване, разпространяване и приложение на чуждия съветски опит, ще спомогнат за разгаряне с още по-голяма сила на социалистическото съревнование, за достойна среща на 60-годишния юбилей на Великата октомврийска социалистическа революция.

Никола ДОНЧЕВ
секретар на Окръжния съвет на БПС

Съвместната работа на народните съвети с общественно-политическите организации

Народните съвети в окръга са здраво звено в социалното управление, защото се опират на помощта на обществените организации и предвидяват на организациите на Отечествения фронт. В своята съвместна дейност те успешно решават тези задачи, които засягат пряко населението и изпълнението им трудно би се осъществило без масовата общественост подкрепата. А това са задачите на социално-икономическата програма на окръга, 61 постановление на Министерския съвет, благоустройването и хигиенизирането на селищата. Ролата на народните съвети и Отечествения фронт в осъществяването им е да мобилизират все повече и повече че трудежите са за тяхното изпълнение.

Между народните съвети и отечественофронтските организации са създадени добри взаимоотношения и правилни форми на работа. Успешни са организациите, контролът и отчетът на поръченията. От приетите за изпълнение 5381 поръчения на избирателите, до юни тази година са изпълнени 25 на сто от тях.

В съвместната си дейност народните съвети и Отечествения фронт полагат големи грижи за обучението и квалификацията на съветниците и отечественофронтските активисти. Традиционни са семина-

рите в Павликени, Свищов, Велико Търново, Елена, Горна Оряховица, Драганово, Полски Сеновец, Сашево. За тази цел е утвърдена от Окръжния народен съвет „Система за обучение на избраните и ръководни кадри на народните съвети“.

Социалните условия в нашата страна и демократичната същност на управлението създават предпоставки за разгръщането на още по-широка съвместна дейност на народните съвети и Отечествения фронт. И те трябва да се използват.

Някои от правителствените постановления и разпоредби за продукцията изискват необходимостта за още по-тесна връзка на народните съвети и комитетите за държавен и народен контрол. Продължават да се търсят пътища за разширяване връзката на тяхната дейност. Контролната форма като средство за по-масова демократия е в етап на преаръжане в основен критерий на съвместната работа на народните съвети и Отечествения фронт.

Съвместната дейност на народните съвети с ръководствата и дружбите на БЗНС бележи ново съдържание, основано на юлските постановления. Този факт играе важна роля за правилното функциониране на системата на държавна власт по места, за разгръщане инициативата на населението и за укрепване на неговото морално-политическо единство. Задачите, поставени от Партията и правителството, успешно се провеждат от съветниците-дружини земеделци чийто брой в окръга е 430 души. Положителните резултати от съвместната работа налагат да се повишава още повече нейното качество непрекъснато, като се прилага в практиката на народните съвети и дружби

те на БЗНС положителният опит на Русенски окръг.

За развитието на демократизма в дейността на народните съвети и за успешното решаване на производствените задачи в трудовите колективи важно значение има добре организираната им дейност с Българските профсъюзни съюзи. Ежегодните мероприятия на изпълнението на планите на изпълнението на Окръжния народен съвет и Окръжния съвет на Профсъюзите, осигуряващи изпълнението на планите за обществено-икономическото развитие на окръга, помагат съвместната им дейност.

Във всички общини на окръга работата на народните съвети с Комсомола има завоювани добри позиции. С вниманието на народните съвети и комитетите на ДКМС по професионалното ориентироване на младежите, обогатяването и създаването на нова материална база за културен отдих, решаването на социално-битовите въпроси на младите семейства се издига авторитетът на народните съвети. Комсомолските съветници в окръга са 271. За тяхната квалификация се полагат специални грижи.

Значително е подобрен съвместната работа на народните съвети с другите държавни органи — съда, прокуратурата, МВР, КАТ. Така се създаде възможност за подобряване на правно-разследвателната дейност, работата по опазването на социалистическата собственост, по спазването на социалистическите закони.

Широка обществена основа, която имат народните съвети, е предпоставка за по-нататъшното демократизиране на тяхната дейност в социалното, икономическото и културното развитие на окръга.

Христо ХАРИТОНОВ

Кредитните кооперации в документите на Окръжния държавен архив

Документалните материали, съхранени в Окръжния държавен архив във Велико Търново, разкриват многогранната дейност на основните в селата на окръга кредитни кооперации преди Девети септември 1944 година.

Кредитните кооперации съществуват и финансово подкрепят откриването на професионални училища, уреждат не на изложби. За усъвършенстването на земеделския инвентар и животновъдството се отпускат парични помощи и заеми на бедни кооператори, на пострадали от природни бедствия. От документите личи, че Управителният съвет на кредитната кооперация и партийната организация в Караян решават да вземат четири от гладувалите деца в Поволжието за „отглеждане от членовете на кооперацията“. Много от кредитните кооперации в окръга членуват в кооперативни болници, а някои от тях осигуряват лекар за членовете си. Управителният съвет на кооперацията в Русаля поддържа лекар, който преглежда кооператорите и техните семейства с 50 процента на маление на таксата за прегледи. За задоволяване на битовите им нужди е и кредитирането: за лечение, за болния, за закупуване на добитък, инвентар, за строеж на жилища. А отпускането на кредити-заеми е със значително по-ниски лихви. Много пъти на общи събрания се обсъжда въпросът за строеж на кооперативни домове. Някои от тях са построени по стопански начин, чрез участието на всички кооператори. Голямото разнообразие в дейността на кооператорите личи и от електрификацията на селищата, от издаването на брошури за описание на селото. От въвеждането на колективната застраховка против градушка, от откриването на текуща сметка на ученически кооперации.

Характерът на земеделското производство, неговите нужди налагат неотложно създаването на стопански предприятия, без което историята на селата мисля на кредитната земеделска кооперация би била неубедителна.

От запазените документи прави впечатление голямото разнообразие на предприятията и техните отдели. По брой и обхват на стопанска дейност на първо място стоят потребителните магазини и млекарниците. Потребителните магазини, които снабдяват населението със стока от първа необходимост, възпират пристрастието на спекулата, охлаждат страстите за лесно забогатяване

тогава, когато недостигът тежи върху гърба на мнозинството от народа. През 1923 година кооперацията в Горна Липница открива потребителен отдел за доставяне на стоки с намалени цени, което привлича селяните. Кооперацията в Минля открива през 1936 година манифактурен магазин, чрез който се води борба против големия селски търговец и лихвар Димитър Солдатов. Това повдига авторитета на кооперативното дело в този край.

Откритите потребителни магазини принуждават частните търговци да се съобразяват с цените на стоките. Въпреки трудностите в капиталистическия строй, под ръководството и влиянието на Коммунистическата партия, мекар и нелегална, кооперациите в селата водят все по-успешна борба с частните търговци. Кооперативното семе в нашия окръг се све и от видни социалисти. Един от първите пропагандатори на кооперативните идеи в Пчелище е и Никола Габровски. На политически събрания в село той изказва смели мисли за значението на кооперативното движение и неговите задачи.

Стопанската дейност на кооперациите се вижда и от откритите производствени отдели: мандри, консервни работилници, сушилници, фурни, вихарски изби. Това променя бита на селяните, облекчава и без това труения им живот. За улеснение на жените в селата се откриват кооперативни фурни. Във Върбовка се организира разнасяне на хляб по домовете с кооперативна каруца.

Голяма роля изиграват кредитните кооперации в земеделското производство. През 1906 година в Бяла черква кооперацията закупува и раздава 168 железни плуга на своите членове. Те внасят новост в селското стопанство, спомогат за техническото напредване и усъвършенстване на земеделското производство. В Горна Липница кооперацията закупува семействата на машина, а в Дъсково доставят грапи, плугове, селски, жетварки.

Особено значение имат земеделските производители отдели. В Дичин, Русаля и Самоводене се откриват мекопроизводителни, стопански, лозаро-винарски отдели и разсадници.

Общото обработване на земите и събирането на инвентара на стопаните е полезно дело, което позволява по-тепенно да се промени съзнанието на хората

Тодор ТОДОРОВ

Един от образцовите домове във Велико Търново — много сплещи и зеленина.

Снимка Иван РУСКОВ

На здравни теми

Профилактика на ревматизма

През последните 30 години във всички страни на света вниманието както на здравните органи, така и на обществеността е насочено към борбата с най-разпространените болести, които застрашават живота на хората — сърдечно-съдовите, раковите, на дихателната система и други. Не по-малко важно и социално значение имат обаче и ревматичните заболявания, които не застрашават само живота, но поради това, че увреждат опорно-двигателния апарат и сърцето са най-честите причини за инвалидност и трудови загуби. Изхождайки от това, Световната здравна организация по инициатива на Международната лига за борба с ревматичните болести обявя 1977 година за година на борбата с ревматичните заболявания.

Правилната и своевременна диагноза на ревматизма е най-важното условие за неговото започване и правилното провеждане на лечението му, а оттам и сигурна гаранция за добър изход на ревматичния пристъп. В този смисъл тя е най-важното условие в борбата с тежките последствия от ревматизма. Всеки лекар — участъковият, педиатрият и ревматологът, трябва добре да познават клиниката на ревматичната болест и добре да я разграничават от близките до нея заболявания. Понякога това е много

трудна задача, тъй като клиничният израз на ревматизма е извънредно многообразен.

Ревматизмът е заболяване, от което страдат предимно децата и младежите до 20-годишна възраст. Страданията засягат най-често сърдечно-съдовата система, където остават и най-тежките му усложнения и последици — сърдечните пороци. Ето защо съвсем неправилно е да го наричаме „ставен ревматизъм“, тъй като ставите се атакуват много по-рядко и по-леко, а и промените в тях (оток, червяване и болки) са временни и бързо отзвучават, без да останат в тях никакво трайно поражение или последици. Неправилно е и названието „остър ставен ревматизъм“, тъй като болестта може да започне и да протече бавно и хронично, а някога и със сем незабелязано както за болния, така и за близките му и едва след години, от кривави вече оформения сърдечен порок, ние можем да открием болестта.

Грижите на родителите, възпитателите и на здравните органи трябва да бъдат насочени към една основна задача — да се предпазят детето от ревматични заболявания, да не се повреди младото детско сърце. Основното направление на нашето социално-здравеопазване е профилактиката и тук тя трябва да намери своето място и оправдание. Когато профилактиката на ревматизма се осъществи още преди да се е появило заболяването,

т. е. преди неговия първи пристъп, говорим за първична профилактика. Тя обхваща на първо място борбата с гърдените инфекции както на заболялите от остри ангини, тъй и контактни с тях деца и ученици. На второ място е борбата с всички хронични инфекции, които често се възпират и държат в млада организъм: хронични тонзилити, фарингити, бронхити, зъбни грануломи, хронични синусити, апендицити и други. Там, където е възможно тяхното радикално отстраняване чрез хирургическа интервенция, тя трябва да се прави без колебание, щом лекарят препоръча и настоява за това. В комплекса от профилактични мерки трябва да включват още физическа активност, туризъм и всички адекватни процедури и мерки по отношение на личната и семейната хигиена, включително и периодичните кварцови облъчвания.

Когато болният е прекарал не един или повече ревматични пристъпи в миналото, извършен е изследването на кръвта и урината. Тогава говорим за вторична профилактика. Чрез нея целта, ако болният е излязъл от предишния пристъп или от пристъп без усложнения на сърцето, то да се запази здравето. В случаите пък, когато сърцето е било засегнато вече от ревматичния пристъп, с обзаведане на порок или без такова, то да не бъде усложнено още повече от някой нов ревматичен пристъп. Основата на вторичната профилактика се състои в поставяне на депонираният по-рано (бензацилин) по 1200 000 F през 15 дни в продължение на 6 години след последния пристъп.

В подобни случаи с още по-голяма настоятелност и упоритост и своевременно трябва да се лекуват всички възпалителни процеси в гърлото и дихателните пътища, както и хроничните възпаления

там, дори когато се налага хирургическо лечение (махане на болни зъби, сливини и т. н.). Ревматично болните, прекарали един или повече пристъпи, с увредено вече сърце и особено с оформен порок трябва да се шадат от прекалено физическо натоварване, но същевременно трябва да се тренират чрез леки подполющи упражнения. Тук трябва да бъде обсъден и въпросът за подполюща професия или евентуално трудово тестване на работа, несвързана с влага, течение и простудни моменти или тежко физическо напрежение. Когато се касае за деца и юноши, прекарвали ревматизъм, най-добре е те да продължат образованието си в специалните климатични училища. Към вторичната профилактика спадат също така и всички закалителни процедури, балнеолечение и курортолечение. Болните, прекарвали ревматичен пристъп, задължително се диспансеризират, като по този начин са под непрекъснато лекарско наблюдение от своя участъков лекар. Диспансеризацията продължава цял живот и по всички въпроси, свързани със заболяването им — диета, режим, професия, трудоспособност и други, болните трябва своевременно да се обръщат към своя участъков лекар.

д-р Михаил ТРИФОНОВ
зав. второ вътрешно отделение при Окръжна болница

1 октомври -

празник на българската поезия

Няколко дни ни делят от традиционния празник на поезията. В годината, в която чествуваме стогодишния юбилей на Освобождението си, законно е столица на поетичния празник да бъде Плевен — градът-музей на Освободителната руско-турска война, на вековната братска българо-руска и българо-съветска дружба. На този празник чрез поезията като символ на духовния и емоционалния заряд на нацията ще измерим своя ръст за век свобода.

Защото поетичният редут на 1977 година е продължение на наследеното от няколко поколения. Няколко поколения създаваха своите върхове в мисленото и поезията, отместваха кръгозора и стремежите все по-напред, приобщаваха ни към нови идеи. И изгаряха в стремлението да разберат и да ни оставят в поезията си духовната същност на българина, на своето време и да отстоят своята гражданска позиция. Изгоряха в своя талант и в тази всепоглътща страст — поезията, която като Сирена примамва и омайва с жестоката власт на красотата, но изисква отдаване докрай...

Красотата и честната гражданска поезия. Трудното, но трайното. То стига до нас, читателите, непосветените в поетичните мъки. В него намираме себе си и своите възвращения, от него очакваме опора и надежда, в него търсим най-неуловимото — чертите на времето, в което живеем. Искаме да срещнем и пророчеството на гения, и честността на летописца, и гражданската позиция и верността на Апостола, и търсещото красота око на художника.

Николина ЯМБОЛИЕВА

Есенна мозайка

През обедните листопади
минават сенки на елени...
Проляват из горите брадвичи
и хаят клони повалени.
И дъбовете ще заронят
въздишките си по земята...
А бабичките пак се молят
из църквите на тишината.
Листата мъртво осланени
в прощален танец се прегръщат.
А селяните уморени
в съня си кротко се завръщат.
Капчуци весело ще пеят
за жаждата си с дъжд измита.
В лехите есенно ще зреят
уханията на тревите.
И млади булки ще изцеждат
горещи ласки от прането,
ще шупват коледни надежди
из бъчи в дъхави мазета.
Стада на сянка ще преживят
дообедната си умора.
А птиците са в път — отиват
към несънувани простори...
В хамбари пълни ще се слягат
тревни и смях, и аромати.
Щурците скришом ще избягат
на завет нейде в самотата...
Очакваните благодати
ще виснат пак във пъстър

наниз...

Презрялото от жегата лято
угасна в есенния залез.

Стефан КАЛЕВ

Неспокойствие

Теб пак те викат делниците
шумни,
а вечерите все те връщат
у дома.
В очите ти притихне
или лунне

една ту изгревна, ту залезна
земя.
По нея тръгва път и вятър
кротко
раздипля някъде в косите ти
бразди,
дървета и примамливи
посоки

бележат бели слънчеви следи
И делниците все напред
те викат,
а с вечерите се завръщаш
у дома.
Ала покоят, покоят
не пристига
с усещането за затоплена
земя.

Иван АНТОНОВ

И все по-сам, и все
по-беден,
ти ще напускаш този град —
сърс поражения богат
и с незаслужени победи.

Дъждът ще скрива с бавен
ритъм
пейзажа укротен и в сиво —
подобно съм над теб лениво
метафори пак ще прелитат.

Ще е красиво и възможно.
Ще падат листи с укор плах.
И август в облаци от прах
ще спре високо и тревожно.

Николай ИСКЪРОВ

Сто години младост

Да зазвучат легенди и предания
с оркестра на римите дошли!
Да зазвучи величие в страдание
и нека от любов ни заболи.
На сто години Свободата стана,
а стогодишна младост е това!
Мухлясват Библията и Корана.
Над гроб хайдушки пролети трева.
От висотата на една идея
ръждивия кафез се изтъква
и птичката, изхвъркнала се смее
в гърлата на народните кавали.
А Трети март със зарево победно
пилее черния кошмар-тегла.
От Шипченския връх Сизиф погледна
и метна тираничната скала.
От удара и зейна гроб в земята.
За пет нещастни века вечен гроб!
И бунна хороводна страст в краката
на окования до вчера роб.
Народ — покълнало от камък зърно!
Пропука го със сила и търпение
и с вярата си, че от изток съмва.
Народ, повторил своето рождение!
Не може се изказа, ни написа
в хиляда „Илиади“ ако щете!
България без Месия, без мисия,
заварениче с мащеха проклета,
която носи името История.
България — Голгота до небето,
където кръст със полумесец спорил е.
На дните петвековните камбани
са пели ту унило, ту бунтовно.
Било е, ала не така отдавна,
щом някой в мене страшно си го спомня.
О, този някой, сграбил ми сърцето!
О, този някой, впрегнал ми гласа!
С барутен дъх обхваща ми лицето
и ме потапя в огнена сълза.
Хайдутин бил е, четник и комита,
накрая опълченец, а сега
от всеки стих на „Жив е той“ ни пита
готови ли сме да умрем така.
Мълчанието сякаш „Да!“ промълвя,
а преклонението потвърждава.
От Бузлуджа до Шипка ек опява
безсмъртни струни и така запява
за събдването силно на мечтата,
че литват канари като тогава
в епическия бой за свободата.
От щикове пронизаният мрак
се сгърчва и пропада в зева гаден
на векове преминали и зли.
Прогонен е отчаяния враг!
Балканът, оглушал, осканонаден,
полека смъква робските мъгли.
Топовно ехо гордо откърта,
презема непревзети далнини...
О, ден! Неописуем ден въстава
и няма да го стигнат старините!

Николай КОЛЕВ

Легенда за марянските скали

На хълма край село Марян, Еленско, залъгвай
ки с дената на живота си превъзхождащата ги
турска войска, руските войски са дали възмож-
ност на жителите на Елена да напуснат града
и да се спасят от явна смърт.

Мълчат скалите бели — отвесните скали,
а в пропастта реката легенди век мълви.
И само храсти голи по склона в есен късна
изгряват като спомен и с ярка кръв го пръскат.

Една тръба разсича столетието пак...
Над Марян във скалите се вее руски флаг
надежда да посее в села и махали.
От изток пълят орди със писнали зурли.

Потоци кръв се стича по стръмните скали.
— Смъртта за брат е сладка. На щик, на щик, орли! —
И сетните смелчасти политат в пропастта
върху конете бели, красиви и в смъртта.

А старците от Марян разказват и до днес,
че в лунни нощи виждат през дъбовия лес,
обвил скалите бели със траурен венец
към хълма да препуска един крилат храбрец.

Христо МЕДНИКАРОВ

Селски жени

Дъждът вали... И дълг вятър свири.
И пада пак прозрачна тишина
Над залеза

кафявите баири
затварят живописните платна.
Земята диша мъдра и спокойна.
Тупти, тупти овалната ѝ гръд.
И отзвучават всичките сезони.
И зими преспи, и тревни горят.
Горят сега в жарта изповедална.
Будува пламъче от огъня развая.
Земята суха и земята кална
запази жар в голямата си длан.
И слизат от баири те жени
с цървули и опърлени лица,
с мотиките железни, със торбите,
с със хляба и със лятната роса.
Пристъпват с тежка крачка уморени.
И говорят им чезне над пръстта.
Гореща птица в погледа се рейне
и ненадейно слиза вечерта.
Вървят жените —

ангели работни
с със бели кърпи в мургавия зрак.
Дъждът вали над равнините плодни.
За тях вали — отшелник и чудак.
Присядат вечер майките на прага
във българско село като сърце.
А погледът над хълмовете ляга.
Крепят земята техните ръце.
От паметника този свят създаде
оръдия за труд и за война.
А селските жени остават млади.
Старят живописните платна.

Петър ПАРИЖКОВ

Песен на момичетата

Ние сме като птиците
с със жадни криле,
но ни трябва дърво —
да усетим земята.
На короната в мъжките
пръсти
да починем в притома.
Ще свием гнездо
и пак ще политнем —
с още жадни криле.
Офелия КРУМОВА

Размисъл

В цветята търсим опора —
в разклатените им стебла.
Цветята викат: „Помощ,
хора!
Спасете ни от напаст зла!

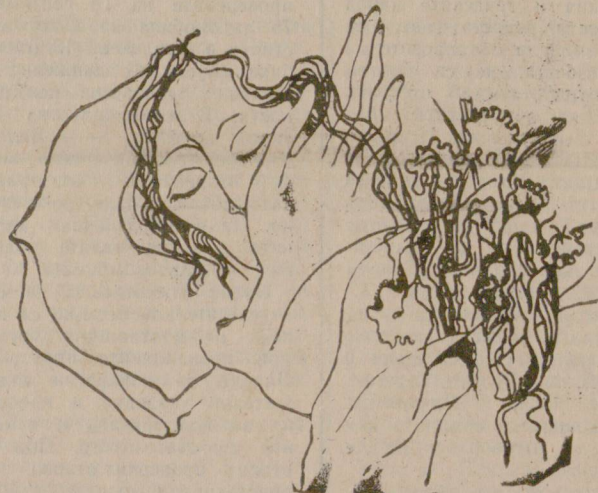
Светът във нафта е удавен,
в пухтеж на леките кели;
в потоците пластмаси плават
и вместо дъжд — цимент
вали.

Човечество, къде ще стъпиш
на чистота след четвърт
век!
Във въглерод ще се къпят
отровените градове!

Опората е във цветята —
в дъхтежа им на колендро.
Човечество, това богатство
пази със щик и със перо.
Пенчо КАРАЛИЕВ

Buk

Бели щъркели,
мои сънища бели,
не търсете гнездата си
тази нощ.
Като приказно видение
бели цветя
ще изпълнят небето.
Не вярвайте на белотата им
бели приказки ще разказват,
докато ви приспят,
за да пречупят
крилата ви...
Не заспивайте.
Слънцето скоро,
много скоро
ще ги прогони.
Само вие ще останете
върху цветя и корени —
закъснели преспи от сняг...
Бели щъркели,
мои сънища бели,
не бъдете така доверчиви —
поякога лъже
и белият цвят!
Ружа ВЕЛЧЕВА

Раклата

Кой ли майстор цветята изписа
и на птиците даде гласа,
та докосвам раклата списана
и възлупа се в мене кръвата!

Тънки дари за радост очаквана —
бели ризи и шити поли,
скрита обич през нощи очаквана
и надежда във чисти души.

Прости радости, болки стаени,
думи клетвени, вярност — до гроб.
Кой ли майстор с ръце вдъхновени
вля магия в туй тъмно дърво!

Таня ПАВЛОВА

Под стряха от крило

В средата на сезона, в юли,
навещдам се над корен
под стряха от крило замръкнал.
Трева на камък расла,
в ръцете ми покорна,
гнездо за погледа ми стъква...

И пада прах от изгорели дъждове,
прах в ръцете си усещам.
Лъч висок се сипе, вие се,
кове,
докато всичко в мен е още тъй горещо...

Това е във средата на сезона, в юли...
И добре разбирам —
нещо в мен узрява тръпно, тръпно...
И с есенни очи съзирам
тъмните му, топли стъпки.

И пада прах от изгорели дъждове,
прах в ръцете ми остава...
В средата на сезона, в юли,
споделени светове,
до песен неусетно приближавам,
приближавам...

Йордан ДЕНЧЕВ

Илюстрации ХРИСТО ПАНЕВ